

K novému výcvikovému roku

Operační a taktická příprava

Rozhovor s generálmajorem Janem Vošterou

Jaké bude hlavní zaměření operační a taktické přípravy na rok 1967 po obsahové a organizační stránce?

Příští výcvikový rok v naší armádě vychází v operační a taktické přípravě z další potřeby nepřetržitého zkvalitňování bojové pohotovosti a celkové připravenosti našich ozbrojených sil. Kromě loni zpracovaných dlouhodobých plánů, současných potřeb a skutečného stavu přípravy velitelů, štábů a vojsk, důležitým činitelem při určování cílů a úkolů jsou zkušenosti z největších opatření operační a taktické přípravy, jakými bezesporu byly strategicko-operační dvoustranná válečná hra za řízení ministra obrany ozbrojených sil SSSR maršála Malinovského a manévry „VLTAVA“. Bude jistě správně využít zkušeností zejména z těchto, ale i ostatních opatření pro zkvalitnění přípravy naší ČSLA v příštím roce. Rozbor soudruha ministra, zejména cvičení „VLTAVA“, bude mít bezesporu i vliv na diferencovaný přístup velitelů svazů a svazků k prohloubení znalostí a osvojení si praktických návyků té problematiky která byla při cvičení slaběji zvládnuta.

Po organizační stránce bude příští rok charakterizován vydáním tak důležitých předpisů a řádů pro polní přípravu, jako je **Oper-1-1** (Organizace a vedení operací) a **Předpis pro polní službu štábů**. Zatímco **Oper-1-1** bude vydán u nás vůbec poprvé v takovém pojetí, předpis pro polní službu štábů nahradí dnes již zastaralý **Oper-2-1**, včetně jeho přílohové části zkratk a značek. Oba předpisy, které vycházejí ze sovětských originálů, **přihlížejí k organizaci a hlavně k některým specifickým potřebám naší armády**. Nebudou tedy pouhým překladem, jak tomu v podstatě bylo v minulosti.

K tomu, aby úplně odpovídaly soudobosti, vycházejí i z některých kladných zkušeností nového modelu řízení. V daném termínu, tj. v druhé polovině výcvikového roku 1967, bude tudíž nutné vyčlenit čas na důkladné prostudování a zvládnutí těchto nových a přitom zásadních materiálů.

Jaký bude rozsah a obsahové zaměření operační přípravy v příštím výcvikovém roce?

Vzhledem k opatřením v roce 1966, realizaci nových forem a metod řízení, na které se v ČSLA od 1. 11. 1966 přešlo a které budou v průběhu roku 1967 uváděny v život, **počet a rozsah cvičení všeho druhu se podstatně zmenšil a přenáší se fakticky na nižší stupně.**

Při určování obsahového zaměření operační a taktické přípravy budeme **pozornost přípravy zaměřovat zejména:**

a) na další procvičování a prohlubování znalostí organizace a vedení střetných sražení, na taktickém stupni střetných bojů, s přechodem hlavních sil do rozhodného útoku. Tato forma bojové činnosti, typická zejména pro počáteční období války, charakterizovaná značnou složitostí při organizaci a řízení a tím i nároky na všestrannou schopnost velitelů a štábů všech stupňů, **trvale vyžaduje naši pozornost.**

Setkáváme se dosud s názory, že oblast střetného sražení a střetného boje a vůbec oblast POV byla již zvládnuta a že bychom se tedy mohli věnovat v nejbližší době nebo nejbližší perspektivě jiným druhům bojové činnosti.

K těmto názorům je třeba jednoznačně říci, **že jsme stále ještě dost neudělali k zvládnutí této rozhodující a velmi složité problematiky.**

Podle dosažených výsledků a získaných zkušeností byla tato problematika daleko více zvládnuta na operačním stupni a podstatně méně na stupni taktickém. Proto je třeba **položít zvláštní úsilí na taktické stupně** a při přípravě cvičení a jejich řízení vycházet z různých fází, doby trvání i prostorového rozmachu střetného boje, které mají vliv na charakter boje a tím i na činnost velitelů, štábů i vojsk.

b) na organizaci a provádění manévru — zejména podél fronty, a to hlavně proto, **že počáteční období bude charakteristické nedostatkem záloh všeho druhu a druhých sledů.** Je to plně pochopitelné v prvních hodinách a někdy i dnech války, zahájené s překvapením, kdy nebude dostatek těchto sil z hloubky. Na druhé straně zejména v průběhu střetného sražení nebo boje bude se často vytvářet situace, kdy část sil bude na pasivním směru, zatímco druhá část sil si bude vytvářet podmínky k rozhodnému rozvíjení úspěchu. Manévr silami z pasivního směru podél fronty, nehledě na jeho složitost, měl by být prakticky **v tomto případě hlavním zdrojem narůstání sil na směru hlavního úderu** zvláště v takovém případě, kdy jsem hovořil o nedostatku sil ve druhém sledu nebo v záloze. Potřeba manévru podél fronty bude pochopitelně i při jiných formách a druzích boje — je tedy typický pro soudobý způsob operací a boje. Ovšem nejtypičtější je pro počáteční období války.

Protože jde o problém, který není ani dostatečně teoreticky rozpracován a tím méně prakticky zvládnut, bude vhodné využít odborného vojenského tisku k osvětlení řady teoretických zásad a praktické činnosti velitelů a štábů.

c) na prohloubení znalostí velitelů a štábů při přípravě a organizaci překonávání vodních toků. Jde o neustále aktuální problematiku vzhledem k její složitosti a významu zejména na našem válečnickém, i vzhledem k současnému stupni jejího osvojení jak veliteli a štáby, tak i vojsky. Výsledky velitelsko-štábních, taktických cvičení s vojsky i ostatních forem přípravy velitelů, štábů

a vojsk stále ukazují, že **vodní toky zůstávají v operacích překážkou, která má značný vliv na snižování tempa útoku a tedy i plnění bojových úkolů ve stanovených časových lhůtách, což je v rozporu s požadavkem našich řádů a předpisů.**

Říkáme, že řeka **nesmí být překážkou, která by zpomalovala tempo operace nebo bojové činnosti.** Jsem toho názoru, že nejde v této oblasti o nedostatečné zvládnutí teoretických zásad; ty jsou na všech stupních dostatečně zvládnuty. Jde spíše o **zkvalitnění praktických návyků a metod práce velitelů, štábů i vojsk při přípravě, organizaci a hlavně při vlastním přechodu vodního toku.**

d) na praktické procvičování činnosti operačních z taktických výsadek se zaměřením na jejich boj v taktickém i operačním týlu vojsk protivníka. Stále jsme svědky pasivního pojetí plnění úkolů výsadky všech stupňů. V taktické i v operační hloubce se většinou po vysazení zmocňují určitého prostoru, který obsazují a brání. To neodpovídá soudobému pojetí operací a boje. Od výsadek všech stupňů je nutné **vyžadovat krajně aktivní činnost k rozvíjení úspěchu do stran a do hloubky nebo k setkání se s čelně útočícími vojsky.** Jedině taková činnost může narušit celkový režim života v týlu nepřítele a účinně pomoci čelně útočícím útvarům a svazkům, zejména tankovým.

Cvičení „VLTAVA“ prokázalo, že možnost přepravy vzduchem těžké techniky a účinnějších zbraní vytváří pro splnění těchto požadavků ty nejzákladnější předpoklady a že tedy takovouto činnost od výsadek vojsk všech stupňů můžeme a musíme vyžadovat. S tím úzce souvisí i další prohlubování součinnosti mezi výsadky, pozemními vojsky a letectvem při organizaci operace a boje i v jejich průběhu.

e) na překonávání jaderných minových polí. To je relativně nová problematika, k jejímuž zvládnutí budou v příštím roce položeny nutné teoretické základy. Pozornost, kterou této problematice věnují představitelé NATO na evropském válečnickém i jejich praktická opatření pochopitelně vyžadují, abychom i my byli dokonale připraveni. Osvojení si znalostí i praktických návyků dokonale překonávat jaderná minová pole se rovným dílem týká velitelů, štábů i vojsk. Půjde tedy v příštím roce o to, aby ruku v ruce s rozpracováním teorie a jejího osvojení šla i praktická příprava štábů a vojsk.

f) na překonávání hlubokých zamořených prostorů s využitím všech způsobů, které zejména současný stav techniky umožňuje. Tato oblast činnosti není nová. Procvičujeme ji již řadu let. Zvláště na nižších stupních, kde jde o praktickou realizaci opatření, nedosahujeme však žádoucích výsledků. Mělo by jít tedy o odstranění veškeré formálnosti a nedůslednosti, se kterými se setkáváme v této oblasti jak v práci velitelů a štábů, tak i činnosti vojsk.

g) na další zvýšení úrovně našich štábů. Většina operačních štábů je na poměrně dobré úrovni všestranné připravenosti plánování a řízení operací, metodika práce těchto štábů je ve většině případů zpracována, zvládnuta a plně využívána. Není tomu tak dosud na taktických stupních. V přípravě štábů divizí bude třeba **věnovat pozornost především zpracování metodiky práce a jejímu zvládnutí v odlišných druzích bojové činnosti.** V tom je podle mého názoru podstata problému. V dalším tedy půjde o praktické zvládnutí zpracované metodiky práce cvičícími štáby a její dovedení do nižších stupňů

velení. Tomu bude třeba věnovat v příštím výcvikovém roce všestrannou pozornost.

Důležitý úkol v přípravě polních štábů i vojsk, který souvisí s jedním z nejdůležitějších prvků zabezpečení bojové činnosti, je **průzkum**. Jde především o schopnost získat včasné a jednoznačně konkrétní údaje o ZHN nepříteli a o jeho základních prvcích operační nebo bojové sestavy, které by byly cíli vlastních jaderných úderů raketového vojska a letectva.

Tento úkol byl na cvičení „VLTAVA“ jako prověřkový. Ukázalo se, že zdaleka všechno není v pořádku zejména v tom směru, že by naše průzkumné orgány byly s to tyto přesné a hlavně včasné údaje dodat tak, aby účinnost použití našeho raketového vojska byla maximální. Proto je správné, bude-li v průběhu příštího výcvikového roku této oblasti věnována maximální pozornost ve výcviku i v akcích. To umožní prověřit připravenost a akceschopnost odpovídajících průzkumných orgánů a prostředků.

Druhou stránkou „tétc jedné mince“ je **připravenost a schopnost účinně skrýt, zamaskovat a utajit nejúčinnější — a tedy i nejvyhledávanější prvky operační sestavy, aby se nestaly snadnými objekty průzkumu a tím i cíli jaderných úderů nepříteli.**

Patří mezi ně operační a taktické raketové prostředky, letiště s letouny — nosiči, velitelská stanoviště frontu, armády a divize, prostředky navedení apod.

Ani tato oblast není dost důkladně rozpracována a tím méně prakticky zvládnuta. Co je ovšem nejhorší? Že **problémy utajení těchto prvků operační sestavy se podceňují na všech stupních velení.**

Jaká problematika bude řešena v oblasti teritoriální přípravy?

V příštím roce proběhnou některá zaměstnání na úrovni okruhů a krajských vojenských velitelství. Organizační směrnice RMNO nepředpokládá větší opatření celostátního rozsahu s teritoriálními štáby a orgány. Cvičení „VLTAVA“ potvrdilo vcelku stoupající tendenci jejich operační přípravy a dalo přitom současně dostatek podkladů pro další prohlubování jejich připravenosti, zejména v oblasti zabezpečování přesunů vojsk, včetně spojeneckých, přes území naší republiky, v oblasti likvidace silných výsadků, diverzních výsadkových skupin, odstraňování následků jaderných úderů a další důležité problematiky. Těžiště operační přípravy teritoriálních štábů bude proto položeno na **rozpracování získaných zkušeností a jejich vlivu na organizační strukturu, systém a zvláště metodiku práce jednotlivých stupňů velení i na nižší formy přípravy — podle rozhodnutí velitelů okruhů.**

Značný význam bude mít realizace tzv. **obrného systému ve všech oblastech činnosti teritoriálních štábů.** Podstatně ovlivní organizační strukturu teritoriálních štábů, zvláště krajských. Hlavně však ovlivní obsahovou náplň jejich činnosti, která se bude diametrálně lišit od dnešního pojetí, zvláště na nižších stupních.

Nový obranný systém ovlivní i oblast přípravy a zpracování potřebné dokumentace. Tyto úkoly si vyžádají tolik času a pracovního vypětí, že samy o sobě zdůvodňují i menší rozsah opatření v operační přípravě teritoriálních štábů.